

Sanastotestin soveltaminen Someron Yhteiskoulun 1 C-
luokkaan 9.4.1963.

Käytetty 60 sanan sanastotesti on laadittu esperanton peruskurssin suorittaneiden oppilaiden testaamiseksi ja edellyttää kielien perusrakenteen ynnä 500 sanavartalon tuntemista. Tutkittava luokka on opiskellut esperantoa syksystä 1962 alkaen pääasiassa tanskalaisen Ole Wæverlandin oppikirjan "Tom kaj Tina" mukaan, johon sanaluettelon mukaan sisältyy 291 sanaa. Sanaluetteloja vertaamalla todettiin, että tästä luettelosta puuttuu ainakin 'sidas' (istuu), joka esiintyy kirjan sivulla 28. Vertailu osoitti, että vain 20 testin sanoista kuuluvat mainitun oppikirjan yhteydessä opittuihin sanoihin. Lisäksi on opettaja ilmeisesti käyttänyt myös kirjassa esiintymättömiä sanoja; tästä huolimatta testiin ilmeisesti sisältyi joukko sanoja, joiden tuntemusta ei voinut edellyttää oppilailta.

Testauksen tulos oli seuraava:

Tunnettuja sanoja	Oppilaita		
16	2		
17	3		
18	3		
19-20	-	Enintään 20	8
21	2		
22	-		
23	3		
24	1		
25	1	21-25	7
26	3		
27	3		
28	3		
29	3		
30	4	26-30	16
31	1		
32	1	Yli 30	2
		Yhteensä	33

Sanoista, jotka eivät olleet esiintyneet opiskelussa ovat merkitykseltä oikein johtaneet muutamat oppilaat seuraavissa tapauksissa:

deesti (olla läsnä): kurssiin on sisältynyt prepositio de sekä verti esti; merkitykseksi merkinneet 'olla luona': 6 oppilasta, heikommasta päästä alkaen numeroituina: 5, 11, 17, 18, 29, 33.

io (jokin): oppikirja ei ole ensinkään viitannut pronomini-en ym. taulukkomaiseen systeemiin kielessä (vastaten suomen 'milloin, silloin tällöin, ei milloinkaan'), joten tämän sanan merkityksen johtaminen osoittaa selvää pyrkimystä ja rohkeutta itsenäiseen ajatteluun. Oikea ratkaisu oppilailla 19, 26, 28, 31 ja 33.

ekstaras: prefiksiä 'ek' ei ole esiintynyt kurssissa. Oppilas 27 kääntää kuitenkin 'seisahtaa' (vrt. eksidi = istahtaa); oikea käännös 'nousee seisomaan'. Neljä oppilasta käsittänyt prefiksin olevan 'eks' (kirjoittaen sanelun mukaan 'eksstaras') ja kääntänyt vastaavasti 'ennen seisomiseksi' t. edellä seistomiseksi (oppilaat 16, 17, 31, 32).

linio: ei esiintynyt. Oppilas 3 kääntää oikein 'linja'.

• Virhekäännöksiä:

preteriri 'sivuuttaa': oppilas 6 kääntää 'mennyt aika'

libera 'vapaa': käännetty liittyen samaan libro 'kirja' (opp. 23, 28, 32, 33).

neniam 'ei koskaan': käsitetty ne nia 'ei meidän' (opp. 12, 13, 14, 22, 27, 28, 31).

festo 'juhla' tuntematon, vaihtunut merkitykseltään samaan 'vesto' (puku) tai 'besto' (eläin) oppilailla 1, 2, 4, 5, 7, 8, 11, 14, 1

pluvaz 'sataa' käsitetty 'blua' (sininen) sanan johdannokseksi. Oppilaat 6, 10, 11

Sidas 'istuu' vaihtunut merk. vidas 'näkee': opp. 6,24.

samoin fojo 'kerta' / vojo 'tie' 22,27

blanka 'valkoinen' / planko 'lattia' 3, 13, 17.

Käsitykseni mukaan testi osoittaa oppilaiden hyvää edistymistä käytetyn oppikirjan pohjalla. Toiselta puolen Nederlandin oppikirja ei mielestäni johda parhaalla mahdollisella tavalla kielen hallitsemiseen; ennen kaikkea oppilaat kykenisivät jo tällä asteella omaksumaan enemmän kielen järjestelmää.


Iirislahdessa 16. huhtik. 1963.

Vilho Setälä

Vilho Setälä

Jälgennöksen oikeaksi todistaa:
Helsingissä, kouluhallituksessa, huhti-
kuun 19 päivänä 1963.

Apulaiskirjaaja


Margit Snellman